

працює гаряча телефонна лінія й консультування стосовно державної реєстрації речових прав на нерухоме майно за допомогою skure. Важливим є також «Доступ до публічної інформації», де можна знайти форму запитів на інформацію й порядок їх складення та подання, перелік відомостей, що становлять службову інформацію, інші питання доступу до публічної інформації.

Незважаючи на позитивні моменти, недоліки все ж таки мають місце. На сьогодні існує потреба в розширенні переліку адміністративних послуг, які можна отримати в он-лайн режимі, що є пріоритетним напрямком втілення електронного урядування в діяльність Державної реєстраційної служби України.

Ще одним негативним моментом є те, що на офіційному веб-сайті Державної реєстраційної служби України оприлюднюються не всі відомчі акти, які регулюють функціонування тих чи інших структурних підрозділів. Такий стан розвитку електронного урядування не відповідає практиці зарубіжних країн. Наприклад, у США, де рівень інформатизації суспільних відносин є надзвичайно високий, на сайті Regulations.gov кожен громадянин може не тільки ознайомитися з проектом відомчого нормативного акта, а й прокоментувати його й висловити свої зауваження.

Підсумовуючи викладене, зазначимо, що на сьогодні зроблено важливі кроки на шляху впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у діяльність центральних органів виконавчої влади, до яких належить і Державна реєстраційна служба України. Подальша реалізація концепції електронного урядування сприятиме підвищенню якості надання адміністративних послуг цією службою і забезпечить відкритість і прозорість її діяльності.

К. О. Стадник,

аспірант кафедри господарського права
Національного юридичного університету
імені Ярослава Мудрого

ГОСПОДАРСЬКО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЦЕСІВ ЕКОНОМІЧНОЇ КОНЦЕНТРАЦІЇ В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ

Завданням кожної цивілізованої країни є проведення державного регулювання конкурентних відносин з метою забезпечення економічної конкуренції. Розвиток господарського-правового механізму України спрямований на забезпечення стабільного функціонування національної економіки, підтримання необхідного рівня конкурентоспроможності, створення виробничої основи життєдіяльності українського народу, удосконалення інноваційної доктрини тощо.

В Україні процеси концентрації відбуваються досить активно, що свідчить про поступовий відхід країни від світової економічної кризи 2008-2009 рр. та зростання економічної конкурентоспроможності національного товаровиробника. Найактивніше процеси концентрації спостерігаються в таких галузях, як чорна металургія, страхова, фармацевтична, банківська, туристична, ринкова діяльність, харчова промисловість, а також особливе місце в цьому переліку посідає концентрація капіталу, адже в останні роки спостерігається високий за світовими показниками ступінь його концентрації саме в нашій країні.

Проте сьогодні відсутнє систематизоване господарсько-правове забезпечення процесів економічної концентрації. Важливо зазначити, що на законодавчому рівні немає визначення поняття «концентрація» та «концентрація капіталу», що дає змогу їх тлумачення у різних значеннях. В ЗУ «Про захист економічної конкуренції» (далі – Закон) від 11.01.2001 № 2210-III дається лише перелік видів економічної концентрації, однак комплексного визначення цього процесу немає. Відсутність чіткого категоріального апарату в законодавстві України призводить до виникнення колізій під час застосування законодавства про економічну концентрацію з боку органів, що здійснюють державний контроль. Натомість у науковій літературі поняття «концентрація» розглядається багатоаспектно. У широкому розумінні це об'єднання, зосередження, скупчення. На нашу думку досить конкретним є визначення концентрації як процесу зростаючого зосередження обсягів функціонуючого капіталу шляхом злиття, створення нового суб'єкту, контролю над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок якого зростає економічна влада учасників ринку, що призводить до виникнення монопольного становища та обмеження конкуренції.

Також одним із провідних напрямків господарсько-правової політики держави в сфері захисту економічної конкуренції є контроль за економічною концентрацією, метою якого є запобігання монополізації товарних ринків, зловживання монопольним (домінуючим) становищем та обмеження конкуренції.

Згідно чинного законодавства контроль за концентрацією суб'єктів господарювання здійснюється органами Антимонопольного комітету України, Кабінетом Міністрів України, Міністерством економічного розвитку та торгівлі України та Комісією з питань оцінки позитивних і негативних наслідків узгоджених дій, концентрації суб'єктів господарювання. На сучасному етапі розвитку економічних відносин в Україні механізм державного контролю за процесами економічної концентрації лише формується, про що свідчить засилля контролюючих органів, відсутність чіткого розмежування їх компетенції.

В Україні має йтися не про створення нового органу, а про вдосконалення існуючої системи господарсько-правового контролю за процесами економічної концентрації на основі аналізу та запровадження світових тенденцій розвитку економіки з урахуванням процесів глобалізації при формуванні конкурентної політики на найближчу перспективу. Тому використання та запровадження світового досвіду державного контролю за процесами економічної концентрації є нагальним.

Містить суттєві недоліки і законодавство в сфері здійснення процесів економічної концентрації, зокрема використовує при формулюванні підстав відмови у наданні дозволу на концентрацію оціночні поняття, які не розкриті законом. В Україні необхідно запроваджувати систему аналізу та оцінки процесів економічної концентрації для інтеграції до єдиного економічного простору (зокрема на шляху до підписання угоди про асоціацію з Європейським Союзом), а також підвищення конкурентоспроможності як на вітчизняному, так і на закордонному ринках.

Створення оптимальної системи засобів та способів правового регулювання економічних відносин та функціонування ефективних адміністративних механізмів їх впровадження сприятиме ефективності конкурентного законодавства. Прогресивним чинником державного регулювання економічних відносин є подальший розвиток законодавства про економічну конкуренцію, а саме зміни в державній політиці для сприяння легітимному розвитку великого капіталу. Метою має стати подолання тіньового характеру діяльності великого українського капіталу.

За оцінками експертів система конкурентного законодавства нашої країни відповідає європейським стандартам та є адаптованою до законодавства ЄС, однак реальний стан вітчизняного законодавства про економічну концентрацію сьогодні не відповідає європейським вимогам, що вимагає нагальної потреби у його модернізації. Для України, яка йде шляхом розвитку ринкових відносин, використання зарубіжного досвіду державного контролю за процесами економічної концентрації має суттєвий інтерес.

Головною ж сферою модернізації є система господарського законодавства щодо економічної концентрації, яка має здійснюватися в напрямках:

- адаптації національного законодавства до європейського;
- стимулювання інтеграційних процесів; удосконалення державного контролю;
- покращення якості продукції; розвитку техніко-технологічних систем;
- широкого запровадження інноваційних технологій;
- добросовісної торгівлі;
- стимулювання конкуренції та ін.